

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

3 февруари 1993 година*

„Свободно предоставяне на услуги – Свободно движение на капитали –
Национално законодателство, предназначено да съхрани плуралистични и
некомерсиални мрежи за радио и телевизионно разпръскване”

По дело C-148/91

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕО от страна на Nederlands Raad van State по производството (Държавен съвет на Нидерландия), висящо пред този съд, между

Vereniging Veronica Omroep Organisatie

и

Commissariaat voor de Media

относно тълкуването на членове 59 и 67 от Договора за ЕИО и Първа директива на Съвета от 11 май 1960 г. за прилагане на член 67 от Договора (ОВ 1960 г., 43, стр. 921) и Директива 88/361/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 г. относно прилагане на член 67 от Договора (ОВ 1988 г., L 178, стр. 5),

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н С.Н. Kakouris, г-н G.C. Rodríguez Iglesias, г-н М. Zuleeg и г-н J.L. Murray, председатели на състав, г-н G.F. Mancini, г-н R. Joliet, г-н F.A. Schockweiler, г-н J.C. Moitinho de Almeida, г-н F. Grévisse, и D.A.O. Edward, съдии,

генерален адвокат: г-н G. Tesaurο,

секретар: г-н Н. von Holstein, заместник-секретар,

като има предвид писмените становища, представени:

- за Vereniging Veronica Omroep Organisatie, от г-жа R.A.A. Duk, от Хагската адвокатска колегия,

- за Commissariaat voor de Media, от г-жа G.H.L. Weesing, от Хагската адвокатска колегия,

- за нидерландското правителство, от г-н Т.Р. Hofstee, изпълняващ длъжността главен секретар, Министерство на външните работи, в качеството на представител,

* Език на производството: нидерландски.

- за Комисията на Европейските общности от г-н B. Smulders и г-н P. van Nuffel, членове на нейната правна служба, в качеството на представители,

като има предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на Vereniging Veronica Omroep Organisatie, нидерландското правителство, представлявано от J.W. De Zwaan, Юриконсулт в Министерство на външните работи, действащ като Представител, и Комисията, на съдебното заседание от 6 октомври 1992 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат в заседанието от 18 ноември 1992 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 27 май 1991 г., получено в секретариата на Съда на 3 юни 1991 г., правният отдел на Nederlands Raad van State е отправил до Съда преюдициално запитване на основание член 177 от Договора за ЕИО по пет въпроса относно тълкуването на разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги и свободното движение на капитали с оглед да се реши дали националните разпоредби, налагащи ограничения върху дейността на организациите за радио и телевизионно разпръскване са съвместими с правото на Общността.

2. Тези въпроси са повдигнати в рамките на производството между Vereniging Veronica Omroep Organisatie, некомерсиална организация за радио и телевизионно разпръскване, със седалище в Нидерландия и подчиняваща се на нидерландското законодателство (наричана по-нататък "Veronica") и органът, отговорен за надзора върху радио и телевизионните излъчвания Commissariaat voor de Media относно ограниченията, съдържащи се в член 57, параграф 1 от Mediawet (Нидерландския закон от 21 април 1987 г., регламентиращ правилата за разпространение на радио и телевизионни програми, възнаграждения от разпространението и мерки за подкрепа на пресата, обнародван в Staatsblad № 249 на 4 юни 1987 г.). Veronica смята, че тези ограничения противоречат на членове 59 и 67 от Договора и на Първата директива на Съвета от 11 май 1960 г. за приложение на член 67 от Договора (ОВ 1960 г., стр. 921) и на Директива 88/361/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 г. относно прилагане на член 67 от Договора (ОВ L 178, стр. 5).

3. Съгласно член 31 от Mediawet времето за радио и телевизионни излъчвания по националната нидерландска мрежа се разпределя от Commissariaat voor de Media на организациите за радио и телевизионно разпръскване. Съгласно член 14 от Закона, тези организации са сдружения на слушатели или зрители, създадени, за да представляват определена социална, културна, религиозна или духовна тенденция, посочена в техните устави; те са юридически лица. Те трябва да имат като тяхна единствена или поне основна цел производството на програми за радио и телевизионно разпръскване и по този начин да задоволяват социални, културни, религиозни и духовни нужди на нидерландския народ. Член 57, параграф 1 от Закона, предмет на разглеждане по това дело, предвижда: "Освен производството на свои програми, организациите, които са получили радио и телевизионно време

за разпръскване, не могат да извършват друга дейност, различна от тази, предвидена по или разрешена от Commissariaat voor de Media”. Съгласно член 57, параграф 4 приходите от тази дейност трябва да бъдат използвани за производство на програми на организацията. Накрая съгласно член 101, организациите за радио и телевизионни излъчвания се финансират в голямата си част от средства, които се разпределят от Commissariaat voor de Media. Самите средства са набират от възнаграждения, налагани на слушателите и зрителите и от получаване на търговска реклама.

4. По настоящото дело Commissariaat voor de Media твърди по същество, че Veronica е нарушила член 57, параграф 1 от Mediawet като е дала средства за създаване във Великото херцогство Люксембург на комерсиална станция за радио и телевизионно разпръскване в Нидерландия и е предоставила материална подкрепа за това. Първо, председателят и секретарят на ръководния орган на Veronica съответно са изготвили бизнес план и са дали юридически съвети за учредяването на Luxembourg limited company, RTL - Véronique, за да пусне комерсиален телевизионен канал в Люксембург и да излъчва програми, които могат да бъдат предавани по кабел в Нидерландия. Разходите по тези услуги са понесени от Veronica. След това Veronica се е съгласила да предостави гаранция за текущ кредит, предоставен на RTL - Véronique от банкова институция. Накрая, Veronica се е съгласила да предостави финансиране на друго дружество с цел учредяване на ново дружество, която би придобила миноритарен дял в капитала на RTL - Véronique.

5. Националният съд е счел, че тази дейност е забранена от член 57, параграф 1 от Mediawet. Той обаче е изпитал съмнения дали тези забрани са съвместими с правото на Общността.

6. Следователно, той е счел, че трябва да получи предварително решаване на следните пет въпроса:

“1. Трябва ли разпоредбите за свободно движение на капитали и по-специално на член 67 от Договора за ЕИО, както той се прилага от директива на Съвета от 10 май 1960 г., включително нейните изменения и допълнения, и Директива 88/631/ЕИО на Съвета от 24 юни 1988 г., да бъдат тълкувани в смисъл, че е налице забранено ограничаване на движението на капитали, когато действието на национална разпоредба, такава като член 57, параграф 1 от Mediawet е, че участие на оторизирана по националното законодателство организация за радио и телевизионно разпръскване в капитала на организация за радио и телевизионно разпръскване, установена или която ще бъде установена в друга държава-членка и предоставяне от оторизираната организация за радио и телевизионно разпръскване на гаранции в полза на организация за радио и телевизионно разпръскване, установена в друга държава-членка, са подложени на рестриктивни разпоредби?

2. Трябва ли разпоредбите относно свободното предоставяне на услуги, по-специално член 59 от Договора за ЕИО, да бъдат тълкувани в смисъл, че има забранено ограничаване на свободното предоставяне на услуги, когато действието на национална разпоредба, такава като член 57, параграф 1 от Mediawet е, че участие в организация за радио и телевизионно разпръскване по националното законодателство в столицата на организация за радио и телевизионно разпръскване,

установена или която ще бъде установена в друга държава-членка и предоставяне от тази организация за радио и телевизионно разпръскване на гаранции в полза на организация за радио и телевизионно разпръскване със седалище в друга държава-членка са подложени на ограничителни разпоредби, ако тази сделка не може да се счита за движение на капитали, както е описано във въпрос 1?

3. Трябва ли разпоредбите относно свободното предоставяне на услуги, по-специално член 59 от Договора за ЕИО, да бъдат тълкувани в смисъл, че има забранително ограничение върху свободното предоставяне на услуги, когато действието на национална разпоредба, такава като член 57, параграф 1 от *Mediawet* е, че осъществяването от организация за радио и телевизионно разпръскване, установена или която ще бъде установена по национално законодателство, на сделки и договори, които служат като част от установяването и подпомагането на организация за радио и телевизионно разпръскване, която ще бъде установена в друга държава-членка, освен другото, с изготвяне на “бизнес план” и извършване на юридическа работа са подложени на забранителни разпоредби?

4. При прилагане на Договора разпоредбите относно свободното движение на капитали и свободното предоставяне на услуги, трябва ли националните разпоредби, съдържащи разпоредби относно движението на капитали или относно предоставяне на услуги, за да бъдат действителни, да съответстват не само на изискването за недискриминация, но и на изискването, че разпоредбите са обосновани с обществен интерес и не са непропорционални по отношение на преследваната цел?

5. Ако отговорът на Въпрос 4 е утвърдителен, може ли цели, основани на поддържането на плуралистична и некомерсиална система за радио и телевизионно разпръскване, да съставляват такава обосновка?”

7. Препратката към доклада от съдебното заседание е направена с оглед по-пълно отчитане на фактите, процедурата и писмените становища, представени в Съда, които са посочени и обсъдени в по-долу само доколкото е необходимо за мотивите на Съда.

8. Със своите първи три въпроса Държавният съвет на Нидерландия се стреми да установи дали разпоредбите на Договора относно свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги трябва да бъдат тълкувани като законодателство на държава-членка, което забранява на организация за радио и телевизионно разпръскване, установена в тази държава, да инвестира в организация за радио и телевизионно разпръскване, установена или която ще бъде установена в друга държава-членка и да предоставя банкова гаранция или да изготвя бизнес план и да предоставя юридически консултации на телевизионно дружество, което ще бъде създадено в друга държава-членка.

9. Първо трябва да се има предвид, както Съдът поддържа в своите Решения по дело C-353/89 Комисия/Нидерландия от 25 юли 1991 г., *Recueil*, стр. I-4069, точки 3, 29 и 30, и дело C-288/89 *Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda/Commissariaat voor de Media* от 25 юли 1991 г., *Recueil*, стр. I-4007, точки 22 и 23, че *Mediawet* е предназначен да установи плуралистична и некомерсиална система за радио и телевизионно разпръскване и така да формира част от културна

политика, предназначена да защитава в аудиовизуалния сектор, свободното изразяване на различни (по-специално социални, културни, религиозни и философски) групи, съществуващи в Нидерландия.

10. От тези две решения също така следва (вж. съответно точки 41 и 42, и 23 и 24), че тези културно политически цели са цели, отнасящи се до обществения интерес, който държава-членка може законно да преследва чрез формулиране на закони за своите организации за радио и телевизионно разпръскване по подходящ начин.

11. Член 57, параграф 1 от Mediawet допринася за постигането на такива цели. Той се стреми да забрани на национални организации за радио и телевизионно разпръскване да се ангажират в дейности, които са чужди на задачите, възложени им по Закон или подкопаващи целите му от гледна точка на Commissariaat voor de Media. Така по-специално той предвижда, че финансовите ресурси, които са на разположение на националните организации за радио и телевизионно разпръскване, за да им дават възможност да осигуряват плурализъм в аудиовизуалния сектор не трябва да бъдат отклонявани от тази цел и да се използват за чисто комерсиални цели.

12. Накрая, по отношение член 59 от Договора, Съдът поддържа, че на държава-членка не може да бъде отказано правото да предприеме мерки, за да предотврати упражняването от лице, чиято дейност е изцяло или основно насочена към нейната територия, на свободите, гарантирани от Договора с цел заобикаляне на професионалните правила на поведение, които биха били приложими към него, ако то бъде установено в рамките на тази държава (Решение по дело 33/74 Van Binsbergen/Bedrijfsvereniging Metaalnijverheid от 3 декември 1974 г., Recueil, стр. 1299, точка 13).

13. Като забранява на национални организации за радио и телевизионно разпръскване да подпомагат създаването на комерсиални радио и телевизионни дружества в чужбина с цел предоставяне на услуги, насочени към Нидерландия, въпросното нидерландско законодателство има специфично действие с оглед защитаване упражняването на свободите, гарантирани от Договора, да осигури, че тези организации не могат неправомерно да заобикалят задължения, произтичащи от националното законодателство, отнасящо се до плуралистично и некомерсиално съдържание на програми.

14. При тези обстоятелства, изискването националните организации за радио и телевизионно разпръскване да не се ангажират в дейност, различна от тази, предвидена по Закон или разрешени от Commissariaat voor de Media, не може да се счита за несъвместимо с членове 59 и 67 от Договора.

15. Следователно в отговор на националния съд трябва да бъде заявено, че разпоредбите на Договора относно свободното движение на капитали и свободното предоставяне на услуги трябва да се тълкуват като законодателство за дадена държава-членка, което забранява на организация за радио и телевизионно разпръскване, установена в тази държава, да инвестира в дружество за радио и телевизионно разпръскване, установено или което ще бъде установено в друга държава-членка и да предоставя на това дружество банкова гаранция или да изготвя бизнес план или да дава юридически консултации на телевизионно

дружество, което ще бъде установено в друга държава-членка и чиито предавания се възнамерява да бъдат получавани конкретно на територията на първата държава-членка, като тези забрани са необходими, за да се осигури плуралистичния и некомерсиален характер на аудиовизуална система, въведена с това законодателство.

16. С оглед на отговора, даден на първите три въпроса, четвъртият и петият въпрос относно обосноваване на някои ограничения върху свободното движение на капитали и свободното предоставяне на услуги, не изискват отговор.

По съдебните разноски

17. Разноските, направени от нидерландското правителство и Комисията на Европейските общности, предоставили становища на Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящ пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Nederlands Raad van State с Определение от 27 май 1991 г., реши:

Разпоредбите на Договора относно свободното движение на капитали и свободното предоставяне на услуги трябва да бъдат тълкувани като законодателство, което не изключва възможността за държава-членка, която забранява на организации за радио и телевизионно разпръскване, установени в тази държава, да инвестират в дружество за радио и телевизионно разпръскване, установено или което ще бъде установено в друга държава-членка и да предоставят на това дружество банкова гаранция или да изготвят бизнес план и да дават юридически консултации на телевизионно дружество, която ще бъде установена в друга държава-членка, когато тази дейност цели създаване на комерсиален телевизионен канал, чиито предавания са предназначени да бъдат приемани, по-специално, на територията на първата държава-членка и тези забрани са необходими, за да осигурят плуралистичния и некомерсиален характер на аудиовизуална система, въведена с това законодателство.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 3 февруари 1993 година.

Подписи